

LA IMPORTÀNCIA DE SER PACIENT EN LA POLÍTICA

Antoni Asuncion, alcalde d'alcaldes

Fúlvia Nicolàs

Antoni Asuncion Hernández passà, l'any 1983, de ser alcalde del seu poble, Manises, a ocupar el més tou seient del Palau de la Batlia, a la plaça de Manises de València. És, als trenta cinc anys, president de l'excel·lentíssima Diputació Provincial. Una institució tan sols justificable, segons Asuncion, mitjançant una gestió barata i eficaç, apropiada al ciutadà.

Què és una Diputació, quin poder té?

—La publicitat que estem fent als diaris i a la televisió diu que som un ajuntament d'ajuntaments, crec que és la definició més clara, incidint en el seu caràcter d'administració local. És una institució subsidiària dels ajuntaments, elegida en segon grau, i que per la seua infraestructura i la seua trajectòria, és perfectament aprofitable dins del marc institucional per a la tasca que fa. Altra cosa serà que calga replantejar el títol vuitè de la Constitució, cosa que els socialistes no pensem fer; ho tenim molt clar. L'important és saber que aprofita, que fa coses, que coopera amb els ajuntaments, en les obres que pot. La resta, crec que ja és molt farragós, que no interessa gens la gent, en absolut.

—*¿I quants milions mou aquest ajuntament d'ajuntaments?*

—Al voltant de 26.000 milions va ser el pressupost de l'any passat.

—*¿En què es gasten?*

—Bé, hi ha un capítol molt important, que és el de Sanitat. Nosaltres tenim tres hospitals: l'Hospital General, el Psiquiàtric de Jesús i el de Bètera; tenim els serveis socials, i un pla d'inversions, que és el que ara s'està publicant. Tenim també la planificació familiar a les comarques, l'assistència psiquiàtrica, i tota una línia de cooperació per a extinció d'incendis, també forçats, repoblació, CODENA i diverses tasques en medi am-

bient, i després tot el que són els plans d'instal·lacions culturals, instal·lacions esportives, cases de cultura, claveres, tot un pla de residus sòlids, femers... coses d'aquestes. També hi ha una tasca cultural, que potser és més coneguda, de publicacions, amb l'IVEI, i de teatres, investigació, beques i convenis amb la Universitat.

—*Sembla que els hospitals, la part de Sanitat en general, és una cosa que a la Diputació voldria llevar-se de damunt com abans millor.*

—Bé, això de «llevar-se de damunt»... tampoc no seria l'expressió justa, però sí que es tractaria d'anar complint les lleis sectorials. En aquest moment, la Llei General de Sanitat dóna a les comunitats autònomes la competència de la gestió dels hospitals. Cal anar reagrupant els recursos sanitaris en un únic servei valencià de la salut, i això és el que volem fer. Estem en converses amb la Conselleria en aquest moment.

—*Quan li pregunten per a què li paguen, ¿què respon?*

—Depèn de qui m'ho pregunte. Si és un ciutadà del carrer, li hauria d'explicar quin és el treball d'un president de la Diputació, què és el que fa... i ho entén de seguida. Segurament, si li digués quant guanye, em diria que cobre poc.

—*¿Quant guanya?*

—*¿Ha, ha! Dues-centes vint mil al mes.*

—*No és massa. ¿És molt presidencialista, la Diputació?*

—No, no més que qualsevol altra administració local. Els ajuntaments

abans ho eren, ara crec que ja no, dins del que totes les institucions ho poden ser: el govern, la Generalitat, els ajuntaments... Com tota administració que té un cap i ha d'exercir com a tal. I malament, si no es fa.

—*¿Com va entrar en política?*

—Com tots, vaig entrar en moviments veïnals, ciutadans, des del 72... aquells anys. La primera tasca institucional vingué amb les eleccions del 79, a l'administració local; després, vaig ocupar la presidència de la Mancomunitat de l'Horta Sud. Posteriorment, vaig estar en la Direcció General de Mitjans de Comunicació, de la Generalitat. I, finalment, ja ací.

—*¿Qui els nomena, els presidents de la Diputació?*

—El partit majoritari als ajuntaments. A mi em va nomenar el meu partit.

—*¿En quin any entrà vostè al PSOE?*

—El 1976. Era el primer lloc on militava.

—*A vostè, dins del PSOE d'ací, se l'enquadra habitualment dins del corrent «ciscarista».*

—Ah, ¿hi ha el «ciscarisme»? Doncs, estic encantat, sí.

—*¿I quin grau d'afinitat té el president Asuncion amb el president Joan Lerma, secretari general del PSPV-PSOE?*

—És un company, és el secretari general del partit. En aquest aspecte, compta amb tota la meua lleialtat política de partit, no hi ha dubte. Altra cosa és que jo sempre em reservaré el

«Un ciutadà del carrer diria que jo cobre poc».

dret a discrepar, en els afers interns, en allò que no compartesc, però això no suposa en cap moment que discrepe de les línies generals, i que no tinga un reconeixement clar i explícit al secretari general del meu partit, és clar.

—*¿Hi ha hagut moltes discrepàncies?*

—Això són coses que normalment queden en el partit.

—*Han saltat a la premsa, darrerament, problemes interns del partit relacionats amb alcaldes socialistes, com ara el de Torrent, o el de Xirivella...*

—És lògic, que sorgesquen problemes, i n'hi ha hagut, efectivament, però la qüestió és que ja s'han resolt. No són problemes greus, potser són friccions d'un grup... els mitjans exageren un poc, sempre.

—*Però alguna cosa ha de tenir, malgrat tot, la «província» de València, o les seues autoritats provincials i de partit, quan ací no s'han arribat a produir escàndols com els d'Alacant,*

per exemple amb allò de les administracions de loteria...

—Però és que jo crec que a Alacant s'ha tret tot de context, ¿no? No paga la pena entrar en discussió, jo crec que no hi ha cap diferència, que tampoc és allò del país invertebrat, que no és tan invertebrat, que no és que on comença Alacant s'acaba València, no hi ha límits tan clars... Aquestes fronteres no existeixen, per a fer diferenciacions.

—*Però hi ha, legalment i administrativa, la divisió provincial. ¿Què en pensa, vostè? ¿És vàlida, encara?*

—Jo crec que, possiblement, quan el sistema provincial es va fer, al segle passat, sí que tenia grans dosis d'arbitrarietat, però com totes les coses, el temps ha anat deixant de fer-ho arbitrari... i ara tenim el títol vuitè de la Constitució. Al marge de les valoracions que se'n puguen fer, jo mai no pense que el model territorial és el meu projecte polític; n'es una part, però no em centre en això. És un ins-

trument, no una finalitat. El que no faria seria inventar més nivells administratius, perquè el que ja no entra en el meu projecte polític és incrementar la despesa corrent. Es tracta de racionalitzar-lo, abaratir costos, fer una política apropiada al ciutadà, descentralitzada al màxim, participativa... Tot això s'ha de fer sense incrementar les despeses, aprofitant al màxim els recursos públics, amb fórmules de cooperació i de coordinació, i sense jerarquitzacions, si és possible.

—*Però el programa del PSPV-PSOE incloïa la comarcalització del partit. Sembla que l'existència del sistema provincial impedeix que la comarcalització efectiva, real, es pugui dur a terme.*

—Em pense que duplicar funcions no és convenient, i aleshores ja és una cosa o l'altra. No crec que siga possible compatibilitzar les dues coses, perquè crec que és encarir l'administració, i si ja hi ha un bon «Palmarés» institucional, i una certa confusió respecte aquelles competències concur-

rents i exclusives, ja només en faltava una altra, ¡vaja! El ciutadà no reivindicava en aquest moment que li munten més administracions. El ciutadà reivindica altres coses, com pot ser un abastament d'aigües adequat, l'escola, la seguretat ciutadana... moltes, però no demana que li creen més institucions. No té cap problema explicar-li-ho.

—*¿Hi ha més sentiment comarcal que provincial?*

—Jo crec que no n'hi ha cap. Nosaltres l'hem tingut, el comarcal, jo l'he defensat, però l'experiència d'haver estat, vuit anys ja, en l'administració em fa pensar que no hi ha més que una identificació de comarques, amb el nom, i això està molt bé, però en cap moment el ciutadà no té cap consciència de reivindicació enfront d'una comarca político-administrativa; crec que li dona exactament igual. Com possiblement li donaria igual si es suprimissin les diputacions, o tota l'administració, en síntesi, perquè el que interessa al ciutadà és el que aquesta li reverteix.

—*La Diputació de València ha eixit als diaris, en els darrers mesos, per alguns casos, diguem-ne «escandalosos», com l'Hospital General, o el trasllat dels interns del manicomí de Jesús a l'Hospital Psiquiàtric de Bétera...*

—Allí hi ha hagut conflictes, però el de l'Hospital General es va resoldre ja fa molts mesos, i ara està en perfecte funcionament. Al final, no he sabut exactament quin fou el problema, era molt confús... Els tribunals l'han arxivat tot, ja, i prou.

—*Es va parlar, aleshores, de maniobres dirigides des del mateix partit, una guerra de tendències abans del darrer Congrés...*

—No, no, és impossible que gent del partit faça maniobres d'aquest tipus.

—*Pel que fa a la qüestió del trasllat dels interns de Jesús a l'Hospital de Bétera, que ha resultat tan polèmica, i que ha motivat l'oposició d'un ampli grup de professionals de l'assistència psiquiàtrica, ¿què?*

—És un tema llarg d'explicar. Vull remarcar que sempre s'ha estat reclamant l'eliminació de l'hospital de Jesús, però ara s'ofereixen resistències, des d'alguns sectors perquè això es fça viable. El model definitiu d'assistència psiquiàtrica exigeix uns quants anys per dur-lo a terme, i el marc idoni ja funciona, és la llei general de Sanitat. El que em preocupa és que l'edifici de Jesús em pot caure a terra en qualsevol moment i que, només

per assegurar la seguretat física dels malalts, ja necessite traure'ls d'allí i dur-los a un lloc que tinga condicions humanes. Això és l'únic que pretenc. La llei, ja està. Es tracta de traure de Jesús uns malalts que podrien prendre mal despús-demà. A veure si l'Ajuntament em declara l'expedient de ruïna, que serà l'única manera d'emportar-me'ls d'allí.

—*El punt que preocupa d'aquesta qüestió, potser més que altres coses, és el fet que no s'haja començat a parlar fins ara, obertament, de les precàries, inhumanes condicions en què viuen els centenars d'internats al manicomí de Jesús, al centre de València. Un manicomí, a més, dirigit pel doctor López Rosat, ex-alcalde franquista de València, amb mèrits acadèmics i professionals en aquest sentit bastant qüestionables.*

—Jo no tinc cap objecció a fer al director de Jesús; això són opinions. Tinc la meua, però no entraré en judicis sobre les seues capacitats. Però, pel que fa al fet que hagen eixit a la llum ara les altres qüestions, és curiós que hagen eixit en aquests moments, possiblement per gent que les coneixia perfectament, de fa anys, i no havia dit res. Amb això, no vull justificar res, però la resolució del problema no passa perquè es queden allí. Pensem demanar-ne responsabilitats, és clar, però això no evita que fem el trasllat.

—*Un altre tema que ha estat objecte de polèmica és la qüestió dels Teatres de la Diputació, que dirigeix Gandia Casimiro. Tant la gestió econòmica, com la qualitat de la programació, l'idioma...*

—Jo estic satisfet de la gestió dels Teatres de la Diputació. És possible que hi haja canvis en la programació, una nova orientació que estem estudiant... però la durà a terme el mateix equip. N'estic plenament satisfet.

—*Sembla que l'ús del català ha disminuït sensiblement, d'un temps ençà, en les produccions i en la programació d'aquests teatres.*

—Crec que, si es comptabilitza, no ha disminuït tant, ¿eh? I sobretot si comptem la gent que ha acudit a les representacions, n'hem augmentat el volum, en la mesura que s'ha incrementat l'assistència dels espectadors a les obres de parla catalana. Una altra cosa és que jo tinc una visió d'aquesta societat, i veig que és bilingüe, i no ignore la realitat del carrer. Cal fer teatre per a tots. I també la nostra producció és molt curta, desgraciadament, però crec que, pel que fa al nombre global d'espectadors, l'hem augmentat. Em pense que el procés de

normalització lingüística és un procés lent, i a més, cal fer-lo amb molta habilitat. Si es produeixen accions, només hi ha reaccions. La normalitat passa per anar contribuint, no passa res perquè es faça una obra en valencià i en castellà, i tampoc no passa res si alguna es fa tan sols en valencià, i a la inversa... Moltes s'han fet tan sols en una llengua. A poc a poc, això s'anirà corregint, és qüestió de temps. Nosaltres tenim una gran responsabilitat en això. Crec que s'han pres les mesures adequades. Mirem, si no, la Llei de Normalització, i crec que és un gran avanç, cal anar desenvolupant-la.

—*¿En quin grau funciona la normalització, ja dins de la mateixa Diputació, en els seus serveis?*

—Hi ha un servei, un bon servei, que no pot fer tot el que voldria, ni compta amb tota l'ajuda que caldria. La conscienciació és lenta, i si no es fa amb habilitat, podria esdevenir un tràmit més, no seria una veritable normalització administrativa. A nivell polític, el grau d'ús del valencià en la Diputació és al cent per cent, en plens i tot això, i és normal, perquè som els representants de les comarques, i sense cap problema. En els tràmits administratius es va avançant.

—*Sembla que l'oposició al PSPV-*

«Al ciutadà, li és igual comarca o província».

—Bé, si te n'adones, jo te n'he donat una visió... Mira, Fuster és una ment lúcida, no dogmàtica. Crec que fins i tot li fa gràcia que la gent es comence a replantejar les seues tesis. Crec que hi ha una mena d'«escola fusteriana» que ha interpretat les obres de Fuster amb un dogmatisme quasi religiós, i per a mi Fuster és l'home menys dogmàtic que existeix.

—*¿Vostè se sent nacionalista?*

—És clar que sí, però no vaig amb escapularis ni medalletes. Crec que això és una praxi. Jo vaig nàixer al meu poble, sempre he parlat valencià, a casa, i vaig arribar a l'escola que no sabia castellà, i al pati continuava parlant en la meua llengua amb els amics. Després vas madurant, vas reconsiderant, però no he tingut cap conversió, perquè sempre he sigut així. Jo no necessite estar reivindicant continuament el meu nacionalisme, la meua cultura.

—*Quan vostè inicià la seua activitat política, nacionalisme cultural i polític eren quasi la mateixa cosa. ¿Què ha passat, des d'aleshores? ¿Com ha viscut l'evolució posterior?*

—Sí, aleshores estava tot amalgamat. Era una mateixa cosa. He mantingut el concepte, però vaig excloure l'opció política, és evident que no milite en un partit nacionalista. Com a projecte polític, a mi m'interessava el que tinc, amb les vessants nacionalistes, que poden ser recollides totes, però naturalment, no estic per l'autodeterminació, ni per la independència... Si no, no estaria en el PSOE.

—*El seu nacionalisme, doncs, és cultural. No te res de polític.*

—És clar, evidentment. Si nacionalisme polític és demanar l'autodeterminació, evidentment jo no ho faig, és utòpic. I és una utopia que no em sembla ni bonica ni cap altra cosa. Em pense que en una estructura administrativa moderna és impossible. No puc posar-me a reivindicar la independència dels Països Catalans, vaja, ni de bon tros.

—*¿I el fet cultural?*

—El fet cultural sí, el fet cultural és importantíssim, molt. Però, pel que fa a política, jo sóc conseqüent amb el projecte del PSOE.

—*¿Creu que els seus companys de partit comparteixen les seues idees, en aquest sentit?*

—Crec que sí, potser no al cent per cent, però el meu partit tampoc no és un partit dogmàtic. □

PSOE, dins de la Diputació, no podria ser més còmoda. ¿És cert?

—Jo crec que passa com a la major part d'institucions que controla el partit, ¿no? Tenim, diguem-ne, un grau d'oposició estàndard... el mateix que a tot l'estat. Potser fins i tot un poquet més, i ve de tots els costats. No hi ha grans obstacles per dur endavant la tasca de la Diputació, de tota manera.

—*¿Ha canviat molt, Antoni Asunción, des que vivia al poble, des que tot just començava la seua activitat política?*

—Bé, tampoc no és que ara ja no hi visca. Visc a cavall, entre Manises i València. I els meus sentiments, si és que parles de valencianisme, de lligam a la terra, no han canviat gens. L'únic que ens fa, el temps, és veure-ho amb ulls més reposats. Potser tinc menys vehemència, en l'exposició, perquè m'adone de la situació, amb més perspectiva, i amb molta més paciència. En política és important ser pacients. Abans era molt més impacient.

—*¿Radical, vol dir?*

—Jo sóc molt radical, però més pacient. És diferent.

—*¿I el seu valencianisme té un bon acomodament dins del projecte polític del PSOE?*

—Sí, jo hi estic molt còmode, dins del PSOE.

—*Vostè va estudiar alguns anys d'enginyeria industrial, però la major part de la seua formació ha estat autodidacta. Diuen que ha sabut envoltar-se, i aprendre, d'algunes de les més importants personalitats del món cultural. Parlem-ne, si vol.*

—He tractat d'aprendre de tothom i de tot. Sí, xarrant, en cada moment... crec que és important la capacitat de recepció, d'escoltar...

—*La seua amistat amb Joan Fuster, per exemple.*

—Jo he escoltat molt, molt, Joan Fuster. També molts d'altres, però Fuster... D'ací prové, potser, la meua falta de dogmatisme, de parlar amb ell, llegir els seus escrits... El vaig conèixer l'any 79. Abans ens havíem saludat als Premis Octubre, i en alguns altres actes, però des d'aleshores mantenim una gran amistat. Jo el considere com un dels meus grans amics, l'estime molt, ja és una cosa personal. A banda del meu respecte, i una gran admiració, és clar. Suposa molt, per a mi.

—*Ara que s'estan començant a revisar, o intenten fer-ho, les seues tesis sobre el valencianisme, m'agradaria saber què en pensa.*